

БЮДЖЕТ 2021 ДЛЯ ГРОМАДЯН

Що таке бюджет для громадян?

Бюджет для громадян – це спрощена, позбавлена технічної мови інформація про бюджет територіальної громади (місцевий бюджет). Бюджет для громадян доповнюється візуалізацією, щоб полегшити розуміння фінансових показників та даних. Основна мета бюджету для громадян – зробити складну, специфічну та технічну інформацію про місцевий бюджет доступною для розуміння широким колом осіб.

Бюджет для громадян допомагає кожному жителю територіальної громади зрозуміти бюджет своєї громади, побачити своє місце в бюджетному процесі, усвідомити, що бюджет територіальної громади формується з коштів платників податків, а самі кошти в бюджеті не з'являються нізвідки та не витрачаються керівництвом громади та депутатами місцевої ради на власний розсуд. Разом з тим, бюджет для громадян допомагає побачити можливості для впливу на формування та витрачання бюджету територіальної громади.

ТИРАЖ 1000 ПРИМІРНИКІВ

Бюджетна термінологія

Місцевий бюджет – фінансовий план територіальної громади, в якому визначаються джерела і прогнозні показники надходжень коштів та на що саме вони витратяться. Бюджет територіальної громади формується та витрачається відповідно до процедур, вимог, правил, визначених Бюджетним кодексом України. А це означає, що законом чітко визначено, яким чином і за рахунок чого формується місцевий бюджет, а також на що саме і як можуть витратитися кошти місцевого бюджету. Бюджет територіальної громади затверджується щорічно місцевою радою на відповідній сесії. Також місцева рада може вносити у разі потреби зміни до бюджету територіальної громади.

Бюджетні кошти – це належні відповідно до законодавства надходження і витрати місцевого бюджету.

Доходи бюджету – це надходження до бюджету. В територіальній громаді справляються податки і збори, частина яких надходить до бюджету. Також можуть бути і неподаткові надходження, як от: кошти, отримані за рахунок оплати надання адміністративних послуг або зароблені бюджетними установами; кошти, які передаються в місцевий бюджет з Державного бюджету або інших місцевих бюджетів (див. Трансферти).

Видатки бюджету – кошти, що витрачаються на здійснення програм та заходів, передбачених відповідним місцевим бюджетом. Видатки можуть бути поточні та капітальні. Поточні скеровуються на виплату зарплат, оплату комунальних послуг тощо, а капітальні – на будівництво, ремонт, придбання техніки й обладнання тощо.

Трансферти – кошти, які передаються з бюджетів інших рівнів до бюджету територіальної громади. Трансферти можуть бути у вигляді дотацій чи субвенцій.

Субвенції – кошти, які передаються з бюджету іншого рівня (Державного, обласного, районного бюджету, бюджету іншої територіальної громади) до місцевого бюджету територіальної громади на певну мету. Ці кошти можна витратити лише за визначеним призначенням. Приклади субвенцій: субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію інфраструктурних проектів та розвиток об'єктів соціально-культурної сфери, освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам, субвенція з місцевого бюджету однієї територіальної громади іншій територіальній громаді на забезпечення надання соціальних послуг певній категорії громадян.

Дотації – це своєрідна доплата з державного бюджету задля збалансування бюджетів нижчих рівнів, або іншими словами, на вирівнювання доходної спроможності бюджету, який отримує такі кошти.

Загальний фонд – кошти, які витрачаються на надання послуг населенню (освітніх, медичних тощо). Наприклад, з нього фінансують виплату заробітної плати в комунальних закладах та установах, освіту (дитячі садки, школи, позашкільні заклади), культуру (будинки культури, клуби, бібліотеки, музеї), медицину (ФАПи, амбулаторії, лікарні), соціальний захист, фізичну культуру і спорт (дитячо-юнацькі спортивні школи, заходи та змагання різного характеру).

Спеціальний фонд – кошти, які також скеровуються на фінансування надання різного виду послуг в територіальній громаді, але з однією суттєвою відмінністю – джерела їх надходження чітко визначені і вони мають витратитися на конкретні цілі і за визначеними напрямками використання. До спеціального фонду, наприклад, зараховуються надходження від програм міжнародної технічної допомоги, або власні надходження бюджетних установ, що утримуються за рахунок місцевого бюджету, інші власні надходження територіальної громади.

Бюджет розвитку – кошти, які витрачаються на капітальне будівництво, втілення масштабних проектів, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально-культурної сфери і житлово-комунального господарства тощо. Тобто на будівництво, модернізацію та ремонт доріг, шкіл, садочків, амбулаторій, клубів.

Це видання стало можливим завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID).

Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи Уряду Сполучених Штатів.

Бюджетний цикл

Бюджет – це ключовий інструмент управління територіальною громадою, а також її розвитку відповідно до визначених пріоритетів та цілей. Діяльність органу місцевого самоврядування з одним бюджетом на один бюджетний період (один рік) охоплює час від формування місцевого бюджету до звітування про результати його виконання. Зазвичай ця діяльність триває довше одного календарного року (тобто довше, ніж сам бюджетний період). Така діяльність протягом визначеного часу становить бюджетний цикл, який можна поділити на 5 стадій: складання прогнозу бюджету, складання проекту бюджету, розгляд проекту бюджету та його затвердження, реалізація прийнятого бюджету і, насамкінець, звітування про результати виконання бюджету за рік. Один бюджетний цикл займає більше ніж півтора календарних роки. Завершення одного бюджетного циклу фактично накладається на початок вже наступного бюджетного циклу.

Складання прогнозу бюджету. Прогноз бюджету розраховується на три роки – плановий (той, на який плануємо бюджет) і два наступні роки. Ці наступні роки називають прогнозними. Прогноз робиться для того, щоб розуміти, які податки та скільки їх буде збиратися в наступні три роки, а також на які цілі витратимуться гроші із зібраних податків. Прогноз оприлюднюється на сайті ради, до 1 вересня затверджується на виконкомі та передається на розгляд відповідній місцевій раді.

Складання бюджету. На цій стадії загальнодержавні органи подають розрахунки міжбюджетних трансфертів. Місцеві органи влади разом з розпорядниками бюджетних коштів, наприклад, відділом освіти, розробляють та подають бюджетні запити. На основі поданих розрахунків міжбюджетних трансфертів та бюджетних запитів відбувається розробка проекту рішення про місцевий бюджет. Підготовлений попередній проект бюджету оприлюднюється на сайті ради.

Розгляд та затвердження бюджету. Попередній проект рішення про бюджет обговорюється та затверджується на засіданні постійної комісії місцевої ради, яка відповідає за питання бюджету. Далі проект рішення передається на розгляд виконавчого комітету. Після цього проект бюджету розглядається та затверджується на сесії місцевої ради. Рішення про затвердження бюджету приймається не пізніше ніж 25 грудня. Після прийняття, рішення і бюджет оприлюднюються на сайті ради.

Виконання бюджету. Саме на цьому етапі здійснюються всі витрати та збираються всі податки. Крім цього, під час виконання бюджету може виникати необхідність внесення змін до нього. Усі зміни проходять окрему процедуру – від розгляду бюджетною комісією ради і до затвердження на сесії ради. Також законодавством встановлено обов'язок щоквартального звітування про виконання бюджету, що передбачає затвердження кварталних звітів окремими рішеннями ради по завершенню кожного кварталу.

Звітування про виконання бюджету. По завершенню року, для якого виконувався бюджет, розпочинається підготовка звіту про виконання бюджету за рік. Звіт проходить усю процедуру розгляду та затвердження в усіх інстанціях, яка завершується розглядом та затвердженням рішення місцевою радою. Затверджений звіт оприлюднюється на сайті ради. Крім цього, бюджетне законодавство встановлює обов'язкову вимогу проведення публічного звітування про виконання бюджету. Публічне представлення звіту про виконання бюджету має відбутися не пізніше 20 березня наступного року. Місцева рада повинна широко анонсувати захід, на якому буде представлений звіт про виконання бюджету, та запрошувати громадськість відвідати його.

Бюджетний цикл

1 Складання прогнозу бюджету як долучитись

липень - вересень

- Подавати пропозиції до прогнозу бюджету в управління та відділи – звичайним листом, надісланим поштою чи електронно;
- Подавати пропозиції безпосередньо до фінвідділу – контакти дивіться в кінці цього документу; Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до прогнозу бюджету від громадян через ЦНАП чи під час заходів, у місцях масового збору людей;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування прогнозом довгострокових інфраструктурних проєктів.

2 Складання бюджету як долучитись

травень - жовтень

- Подавати пропозиції до бюджету депутатам;
- Подавати пропозиції безпосередньо до місцевої ради. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до бюджету від громадян;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування бюджетом гендерних аспектів.

3 Розгляд та затвердження бюджету як долучитись

листопад - 25 грудня

- Взяти участь в бюджетних слуханнях та висловлювати свої пропозиції до проєкту бюджету. Слухання може ініціювати рада або громадяни самостійно;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії, виконавчого комітету та сесії ради;
- Допомогати фінансистам в створенні Бюджету для громадян;
- Сприяти поширенню прийнятого рішення про бюджет, а також Бюджету для громадян – розповсюджувати ці документи електронно, обговорювати їх з колегами чи знайомими.

4 Виконання бюджету як долучитись

січень - грудень

- Ініціювати громадський моніторинг виконання бюджету;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії та сесії сільської ради, на яких розглядаються бюджетні питання.

5 Звітування як долучитись

січень - 20 березня

- Взяти участь в обговоренні звіту про виконання бюджету під час його публічного представлення;
- Відвідати сесію, на якій звіт про виконання бюджету затверджується;
- Ініціювати громадський аудит виконаного бюджету: як по окремих напрямках (наприклад, щодо гендерної орієнтованості чи освіти), так і всього бюджету в цілому.

На чому засновано бюджет нашої громади?

Будь-який бюджет не створюється у вакуумі. Основою для складання бюджету є стан соціально-економічного розвитку громади. Крім цього, бюджет є інструментом досягнення стратегічних цілей, які визначила для себе громада.

Стратегічні цілі розвитку та соціально-економічний стан громади і є основою, на якій формується бюджет.

Наша громада зараз

Населення громади:
Загальна кількість: 17 000 осіб
Працездатне населення: 7300 осіб
Розподіл населення за галузями:
Сільське господарство: 1456 осіб
Промисловість: 1756 осіб

Промислові підприємства громади:
деревообробна галузь: ПП «Ковалі», ТОВ компанія «ІнтерДосСтан», «Тімбер Вей», ТзОВ «Лендел і Ко», ТзОВ «Дерево Плюс»;

підприємство поліграфічної галузі
ТОВ видавничо-поліграфічний комплекс «Черемощ»; товариство з виробництва альтернативного виду палива ТзОВ «Строби́ле Енерджі», ТзОВ «Буковина Еко Інвест»;

з виробництва альтернативної електроенергії: ТзОВ «Прайд Енерджі», ТзОВ «Енергоінвест», Іспаська філія «Клевський кар'єр Нерудних копалин «Технобуд» (добувна галузь).

Галузі діяльності підприємств:
деревообробна галузь,
сільськогосподарська,
туристична

Стан доріг у громаді:
Протяжність доріг, що потребують капітального ремонту: 22 км
Протяжність доріг, що потребують поточного ремонту: 170 км

Земля сільськогосподарського призначення:
8062 га

Фельдшерсько-акушерські пункти та амбулаторії громади:
4 амбулаторії і 6 ФАПів

Школи громади: 9
Лікарні громади: 1
Дитячі садки громади: 7

Якою ми хочемо бачити нашу громаду?

Пріоритетами розвитку нашої громади на найближчі 10 років є:

Пріоритет 1:
Розвиток туристичного потенціалу та підприємницької активності громади

Пріоритет 2:
Інтеграція міста й сільських територій

Звідки в бюджеті гроші?

Бюджет нашої громади цього року складає 162,7 млн грн, що на 25,7 млн грн більше минулорічного. Більше половини бюджету (59,5%) складають трансферти, тобто кошти, які передала держава на виконання конкретних функцій – освітньої та медичної.

Громада має і власні доходи (40,5%), що складаються переважно з податкових та неподаткових надходжень. Найбільшу питому вагу серед податкових надходжень посідають податок на доходи фізичних осіб, єдиний податок, плата за землю.

Доходи громади, 2021 р. тис. грн

Залишок на початок року 5 544,00
Власні доходи 65 810,70
Трансферти 96 889,60
Всього: 162 700,30

Трансферти тис. грн

- 14 532,50 - Базова дотація
- 1 847,70 - Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій
- 3 499,70 - Дотація з місцевого бюджету на здійснення переданих з державного бюджету витраток з утримання закладів освіти та охорони здоров'я за рахунок відповідної додаткової дотації з державного бюджету
- 1 185,30 - Субвенція з місцевого бюджету на здійснення переданих витраток у сфері освіти за рахунок коштів освітньої субвенції
- 567,00 - Субвенція з місцевого бюджету на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету
- 4 044,20 - Інші субвенції з місцевого бюджету
- 1 170,50 - Субвенція з місцевого бюджету на здійснення підтримки окремих закладів та заходів у системі охорони здоров'я за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету
- 70 042,70 - Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам
- 96 889,60 - Всього

Власні доходи громади тис. грн

- 60 045,10 - Податкові надходження (всього)
- 37 700,00 - Податок на доходи фізичних осіб
- 4,00 - Податок на прибуток підприємств
- 3 000,00 - Акцизний податок
- 648,20 - Рентна плата
- 8 210,50 - Податок на майно
- 10 388,70 - Єдиний податок
- 4,20 - Збір за місця для паркування
- 23,00 - Туристичний збір
- 17,00 - Екологічний податок
- 49,50 - Інші
- 4 165,60 - Неподаткові надходження (всього)
- 58,50 - Доходи від власності та підприємницької діяльності
- 1 771,20 - Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності
- 2 335,90 - Власні надходження бюджетних установ
- 1 600,00 - Доходи від операцій з капіталом (всього)
- 1 600,00 - Надходження від продажу землі і нематеріальних активів
- 65 810,70 - Всього

ВАЖЛИВО!
Зарплата у «конвертах» позбавляє бюджет доходів та унеможливорює розвиток громади!
Купуючи алкогольні напої, тютюнові вироби чи пальне, неодмінно треба вимагати чек, який є підтвердженням того, що підприємець сплачує акцизний податок з реалізації даних товарів до бюджету громади.
Отриманий вами чек за придбані підкацині товари - це ваш особистий внесок у наповнення бюджету громади.

На що витрачаються кошти з бюджету?

Як і у більшості територіальних громад цього року, найбільші видатки скеровуються на освіту (близько 74% бюджету), соціальне забезпечення, медицину, культуру (близько 4%), житлово-комунальне господарство (близько 3%). Серед видатків, які скеровуються на розвиток громади, переважають видатки на природоохоронні заходи, розвиток туристичної галузі та дорожньої інфраструктури.

Бюджет розвитку громади

Цього року більшість об'єктів, які фінансуватимуться в рамках бюджету розвитку, відповідають стратегічному пріоритету громади – «Інтеграція міста та сільських територій», зокрема основні видатки скеровуються на розвиток закладів освіти, в т.ч. капітальні ремонти садочків та шкіл на суму 474 тис. грн, капітальні ремонти закладів культури на суму 300 тис. грн, встановлення вуличного освітлення, ремонт тротуарів і вулиць та інші видатки – 350 тис. грн.

Видатки на освіту

	кількість учнів	всього видатків на заклад тис. грн	видатки на одного учня тис. грн
Вижницька гімназія	232	8178	35,25
Вижницька ЗОШ	750	16 381,7	21,84
Вижнянська ЗОШ	69	4 382,7	63,52
Іспаська ЗОШ	672	16 244,9	24,17
Іспаський НВК	139	5 949,8	42,80
Кибачка ЗОШ	67	4 262,8	63,62
Мілівська ЗОШ	355	9 927,3	27,96
Черешеньська ЗОШ	253	10 494,1	41,48
Чорногузівська ЗОШ	243	8 740,7	35,97
Всього/ в середньому	2 780	84 562	30,42

Бюджет розвитку тис. грн

118,4	Капітальний ремонт Вижнянського ЗДО, с. Виженька Вижницького району
45	Реконструкція приміщення комунальної власності під ЗДО, с. Багна
190,9	Капітальні видатки
120,0	Капітальний ремонт Іспаського НВК III ст. по вул. Гагаріна, 65, с. Іспас Вижницького району Чернівецької області
253,7	Капітальний ремонт Мілівського СБНТД, с. Міліве Вижницького району
144,2	Капітальний ремонт Іспаського СБНТД, с. Іспас Вижницького району
45	Капітальний ремонт Багнанського СБНТД, с. Багна Вижницького району
150	Капітальні видатки (придбання спортивного інвентаря) в с. Іспас Вижницького району
100	Капітальний ремонт вуличного освітлення з встановленням енергоефективних ліхтарів в с. Черешенька Вижницького району
200	Капітальний ремонт міжбудинкових проїздів та прибудинкових територій багатопверхових будинків по вулицях Українській, Кобиланській, Поповича, І. Мазепи, Н. Яремчука
175	Будівництво тротуару по вулиці Кобиланській, м. Вижниця
249	Капітальний ремонт вулиці Д. Загула, с. Чорногузи Вижницького району
1 791	Всього:

Структура видатків з бюджету тис. грн

- 119 751,40 - Освіта
- 4 729,10 - Охорона здоров'я
- 3 346,00 - Економічна діяльність
- 4 408,40 - Житлово – комунальне господарство
- 2 586,50 - Фізична культура і спорт
- 4 662,30 - Культура і мистецтво
- 6 639,50 - Соціальний захист та соціальне забезпечення
- 18 141,20 - Управління громадою
- 168 244,30 - Всього

Найбільші видатки з бюджету тис. грн

Освіта, всього:	Соціальний захист та забезпечення, всього:	Управління громадою, всього:	
119 751,40	6 639,50	18 141,20	
109 645,30	5 444,80	17 045,70	з них на оплату праці
4 476,10	882,30	582,00	з них на оплату енергоносіїв
5 630	312,4	513,8	з них інші видатки

Контактна інформація

Адреса: 59200, м. Вижниця, вул. Українська, 34

Телефон: (03730) 2-13-57, 2-26-86, 2-31-78

Факс: (03730) 2-13-57, 2-12-38, 2-12-99

E-mail: office@vnmiscrada.gov.ua

Як подати пропозицію до бюджету Вижницької громади?

Протягом липня – вересня 2021 року ви можете подавати свої пропозиції:

- 1.Безпосередньо до відділу фінансів міської ради Вижницької ТГ за адресою: вона нижче
2. На електронну пошту ТГ: office@vnmiscrada.gov.ua
3. Запрошуємо вас долучитися до участі в робочих групах з формування проєкту бюджету на наступний рік. За інформацією про те, як долучитись до робочої групи, звертайтеся до старост, депутатів або безпосередньо до міської ради.

Подати електронну пропозицію до бюджету громади на наступний рік можна тут:

QR CODE

SCAN